

ניסוי בהדברת קימחונות בעגבניות שטח פתוח. אבני איתן 2009

מ. לוי, מ. כצנלסון, ש. גרף, שושי פלס-מו"פ צפון, י. ברזילי, ר. חפץ-מכתשים

מבוא- מחלת הקמחונות הנגרמת על-ידי הפטריה *Leveillula taurica* גורמת לנזקים קשים בגידול עגבניות לתעשייה. הנזק בא לידי ביטוי בנשירת עלים ובפגיעה קשה ביכולת היצור של הצמחים וכתוצאה מכך פגיעה ביבול ובאיכות של העגבניות. בשנים האחרונות מדווח שגם קמחון העגבניות *Oidopsis taurica* פוגע בצמחים כאשר הנזק של שתי הפטריות דומה.

מטרת הניסוי- יעול ההדברה של מחלת הקמחונות בעגבניות הגדלות שרוע בשטח הפתוח.

שיטות וחומרים- עגבניות לתעשייה זן 8892 נשתלו ב-3.6.09 בעומד של 2500 צמחים לדונם בשתי שורות על ערוגה. הקלטת העגבניות היתה בטיפטוף. ריסוס העגבניות בוצע באמצעות מרסס גב מוטורי מצויד ב"רובה ריסוסים" בנפח תרסיס של 30 ליטר לדונם. ישום התכשירים דרך מערכת הטיפטוף בוצע בשליש השני של ההשקיה. הניסוי בוצע בשיטת בלוקים באקראי ב-5 חזרות, כל חזרה על שטח של שבעה מטר ערוגה.

רשימת הטיפולים: גרס"מ"ק לדונם

- א. ביקורת לא מטופלת
- ב. 20 יום משתילה, ריסוס כל 10 ימים של שביט-50 או סיסטאן-100 סה"כ 8 ריסוסים.
- ג. ריסוס עמיסטר 50*3
- ד. כמיגציה עמיסטר 25*3
- ה. כמיגציה עמיסטר 50*3
- ו. כמיגציה עמיסטר 100*3
- ז. כמיגציה עמיסטר 50, חוסן 25, עמיסטר 50
- ח. כמיגציה חוסן 25*3
- ט. כמיגציה חוסן 50*3
- י. כמיגציה חוסן 100*3

מועדי הטיפולים: 25.6 עגבניות בתחילת פריחה, 20.7 חנטה קומה שלישית,

20.8 עגבניות אדומות בקומות הראשונות.

במהלך הניסוי בוצעו הערכות חזותיות לנגיעות של הקימחונות בעגבניות וניתנו ציונים מ-0 אין קימחונות ועד 100% נגיעות קשה. קטיף הניסוי בוצע ב-14.9, מכל חזרה נקטפו 5 מ"ר, הפירות מוינו לאדומות וירוקות ונשקלו לפי חלקות. הניתוח הסטטיסטי בוצעו בעזרת תוכנת jump.

תוצאות

הפטריה שזוהתה היתה *Levillula taurica* שגורמת למחלת הקימחונות.

במהלך הניסוי לא נראה נזק כלשהוא לצימחי העגבניות כתוצאה מהריסוסים או הגמעות התכשירים השונים. רמת האילוח של הקמחונות בצמחי העגבניות מתוארת בטבלה א'.

רמת האילוח בקמחונות. ניסוי הדברת קימחונות אבני איתן 2009

הטיפול	תצפית חזותית ב-17.8 אחוזי נגיעות בחלקה	אחוז נגיעות ב-10 עלים ב-2.9*
א	16	80.2 א
ב	15	7.2 ה
ג	15	4.1 ה
ד	9	2.9 ה
ה	10	1.2 ה
ו	7	0.3 ה
ז	8	2.2 ה
ח	15	43.2 ב
ט	13	27.5 ג
י	15	16.5 גד

* מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים במובהקות

סטטיסטית של 0.05.

רמת האילוח בחלקה היתה נמוכה בשלבים הראשונים של הגידול. החלקות שטופלו בהגמעה בעמיסטר בכל המינונים ובאלטרנציה עם חוסן היו נקיות יחסית.

בספירה של רמות הנגיעות ב-10 עלים נמצאו העלים מחלקות הביקורת נגועים ברמת נגיעות גבוהה במובהק מכל הטיפולים. הטיפולים בתכשיר חוסן הפחיתו את המחלה בהתאם למינונים.

יבול חלקות הניסוי. ניסוי הדברת קימחונות אבני איתן 2009

ק"ג/מ"ר

הטיפול	עגבניות אדומות	עגבניות ירוקות
א	12.4	0.6
ב	10.3	1.0
ג	11.7	0.9
ד	11.1	0.8
ה	12.2	0.8
ו	13.2	1.2
ז	12.4	1.0
ח	12.4	0.8
ט	13.7	0.7
י	13.6	1.0

אין הבדל סטטיסטי ביבולי החלקות במובהקות 0.05.

סיכום: כל הטיפולים בתכשיר עמיסטר בכל המינונים שנבדקו הפחיתו את רמת הקימחונית בחלקות המטופלות בהשוואה לביקורת, יש לציין את יעילות התכשיר כאשר הוא ניתן דרך הטיפטוף, כמיגציה, גם במינונים נמוכים. התכשיר חוסן איננו מספיק יעיל במינונים שנבדקו להדברת הפטריה הגורמת למחלת הקימחונית.